

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	10 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben hához hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és a hét nap utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kéréseinek visszafizetése vagy megőrzésére nem vállalkozunk.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, május 2.

Csata után.

Először szabadult fel az ország teljesen a lidércnyomás alól, a mely évtizedeken át a lelkeket lenyűgözve tartotta. Se nyomás első jele, hogy az ország függetlenségi töltésű képviselőházat választott.

1848 diadalmasan emelkedik föl a falusi kunyhókból a kormány kudjához. A másik oldalon pedig a volt liberális párt, mely ez ideig százakkal számolta híveit, a semmibe sülyedt. Volt, nincs. A husos fazékról lepattant a drót, a rozserép szertehullott.

Pedig nemrég micsoda önérzet és büszkeség szólt körülötte! Különösen három varázsigeje volt a néhai liberális pártnak, a melyekkel örök életre kívánta magát biztosítani. Az egyik volt: hogy a király csak a szabadelvűpárttal áll szóba. Másik: hogy csak a szabadelvűpártban vannak kormányzás ellátására alkalmas emberek. A harmadik: hogy a nemzeti-ségi veszélyt csak a szabadelvűpárt korrupciója segélyével lehet féken tartani. A néhai párt többi varázsigeje nem beszélt, hanem — csengett.

Most ime mind a három varázsigeről lekopott a hazug máz s előttünk áll a valóság. A valóság pedig mindenik jelzőt fényesen megczáfolta.

A király nemcsak kész volt a szabadelvűpártot elejteni, hanem éppen annak legnagyobb ellenfeleit hívta kormányra.

És az új rend sehol sem okozott zökkenést, zavart. A legnagyobb öröm és lelkesedés közepette fogadják az ellenzéki főispánokat s nincs olyan kormányzati polcz, a melyre az ellenzék rátermelt embert állítani ne tudna.

A liberális uralom legerősebb érvét, a nemzeti-ségi mumust érte a legalapabb czáfolat.

Mi itt Biharban annyit hallottuk ezt az argumentumot, hogy végre is elhitük. Nem egy ember gondolkozott mostanában úgy, hogy a szabadelvűpárt bukásával a nemzeti-ségek okvetlenül előfognak nyomulni. Ezt az új örvendetes korszak árnyoldalának néztük.

Bizony csak a magunk árnyéka volt az, kár volt tőle megijedni. Bihar megyében, melynek fele lakossága oláh, egyetlen egy képviselő sem tudott a nemzeti-ségi jelszó alatt diadalra jutni. Pedig nem volt liberális presszió s a nemzeti-ségi jelöltek jó mélyen kiaknázhatták a

kortestarisznya mindenféle készletét. Hanem a magyar nemzeti eszmével nem birt semmiféle kortesfogás. A szétszakításra, gyűlölködésre vezető nemzetiségi programm Bihar megyében megtört éppen a román nemzetiség többségének józanságán.

Az országban bejött ugyan néhány nemzetiségi, de az nem akkora veszedelem, hogy miatta busulásnak kellene eresztenünk a fejünket Ennyi nemzetiségi képviselő volt mindig a Házban, csak eddig nem vallottak színt. Belebujtak a liberális párt tág, mindenféle nyulékony köpenyébe. De azért épp annyira nemzetiségiiek voltak, mint a mostani, nyíltan beszélő utódaik.

Nem csekély megnyugvást kelthet a nemzetközi szociáldemokrácia veresége is. A haza ellenségeire rossz idő jár; akár nemzetiségi, akár nemzetközi jelszavak lyukas esernyője alá huzódnak, mindenképpen megáznak. A magyar nép minden nehéz sorsa mellett is legendás hűséggel ragaszkodik hazájához s csak kevés a megtántorodott. Intő példa a jövőre nézve: még most sem késő, még most is meg lehet menteni ezt a népet a hazának, a tisztos munkának, a becsületes életnek.

Egészen örömmel vehetjük tudomásul a választások eredményét. Azok, akiknek öröm helyett ürm jutott: A hazafias pártok egyik-másik elbukott jelöltje se keseredjék el végleg. Lehet, hogy nem mindenütt győzött az érdem, az igazság. Lehet, hogy sok nemes ambíciót ért meg nem érdemelt vereség. Még sincs ok bánkódásra. Az ország összessége jól járt a választással, örvendhetünk — s mikor édes anyánk, a haza örül, akkor töröljék le könnyeiket, feledjék el kis keserőségeiket a gyermekek.

Dr. K. A.

Wlassics a közigazgatási bíróság

élén. A hivatalos lap tegnapi száma közli Wlassics Gyula dr. kinevezését a közigazgatási bíróság elnökévé. Wlassics, aki most Wekerle utóda lett, nagy készültséget, alapos tudást s kiváló rátermettséget visz új állásába. Valamikor, midőn a kultuszminiszteri székben ült sokszor került szembe a politikában azzal a szigorú állásponttal, amelyet az egyház képvisel templomban és társadalomban. Azóta jelentékenyen változtak az idők. Legutóbb a nemzeti küzdelem nagy napjaiban Wlassics

Gyula vezéri sorban harczolt a haza legjobb fiaival.

Ugyis, mint egyetemi tanár, ugyis miniszter mindig önálló, eredeti egyéniségnek bizonyult, aki a magyar nemzeti kulturának nem egy tekintetben szerencsés kézzel jelölt új irányt s új utakat vágott a haladásnak. Új méltóságra emelkedett most, ahova nagyon jó ajánlólevelet visz magával. Kitűnő szakképzettségét és egészséges jogérzékét, amelyekre ebben a fontos pozícióban, kivált a mai átalakulás idején oly igen nagy szükség van.

A helyzet. Wekerle most fog Bécsbe menni, hogy a már említett jelentést megtegye a választások lezajlásáról. Ugy féltüllet hallatszik ugyan, hogy hasonló czállal Fejérváry is Bécs felé sandit. Ezt azonban csak a rossz nyelvek beszélnek. Wekerle miniszterelnök egyébként a császárvárosban Gautsch bukása után majd az új osztrák miniszterelnökkel is keresi érintkezést, főként a választási reform kérdésében. A tervbe vett közös miniszteri tanácskozást arra az időre halasztják, amikor majd az új miniszterelnök elfoglalja hivatalát. Egyelőre persze még az sem pozitívum, ki lesz az új miniszterelnök.

Zichy Aladár gróf Ő Felsege személye körüli miniszter kedden Bécsbe utazott. Bécsben van most Wlassics is, aki ma teszi le hivatali esküjét.

Bernáth Géza, a Kuria új másodelnöke tegnap foglalta el hivatalát. Ugyancsak tegnap tartott székfoglalót az új éra emberei közül Bittó Dénes Pozsonymegye és Fozsony város főispánja mindkét törvényhatóságnál. Az installáczió Apponyi is részt vett, Darányi pedig üdvözlő táviratot küldött.

A választások.

A mai választás Nagyváradon.

Zajos élet lesz ma Nagyváradon, a képviselőválasztás alkalmából. A függetlenségi párt dr. Barabás Béla nevével megy a küzdelembe, míg a szociálista párt jelöltje Bokányi Dezső. A szociálista párt a Sas Szent László-téri főkapujánál, míg a függetlenségi párt Kossuth Lajos utcán áll fel. A választást Mezey Mihály választási elnök vezeti, aki az I. szavazatszedő küldöttségénél is elnököl. Helyettes vál. elnök és a II. küldöttség elnöke Sulyok István. Valószínű, hogy a választás minden komolyabb incidens nélkül megy végbe s a kora délutáni órákban befejezést nyer.

A függetlenségi párt kiáltványa.

A mai választás alkalmából a függetlenségi párt a következő kiáltványt bocsátotta ki:

A világhírű «Fownes» angol s különleges női francia keztyükben, továbbá »Humanie« védjeggyel ellátott amerikai cipőkben, különleges angol s pesti cipőkben egyedüli raktár.

TAVASZI UJDONSÁGOK megérkeztek

ROTH M. utóda kalap s ural dívat üzletébe.

Férfi felsőneműk méret után a

leggyorsabban és a legbiztosabban készíthető.

1564

& C. »HABIG« s »BORSALINO« kalapokban egyedüli raktár.
Tavaszi angol mellényekben, felöltőkben,
gummi kabátokban nagy választék.
Polytonos ujdonságok nyakkendőkben.

Felhívás!

Nagyvárad választó polgársága f. hó 3-án fogja kijelölni azt a férfit, akit méltónak tart arra, hogy a magyar nemzet történetében oly nagy szerepre hivatott új országgyűlési cikluson képviselje.

Pártunk erre a nemes feladatra dr Barabás Bélát tartja méltónak, a békeszerzést, a kinek érdemei már a történelem lapjain vannak megörökítve.

Felhívjuk Nagyvárad független polgárságát, fejezze ki dr Barabás Béla örök érdemei iránti elismerését azzal, hogy teljes számmal, imponáló sokasággal jelenjen meg a választáson. Senki se tartózkodjék a szavazástól, adjuk le szavazatunkat mindnyájan dr Barabás Bélára!

Legyen a választás méltó Nagyvárad polgárságához és legyen méltó dr Barabás Béla-hoz!

Ne engedjük megzavartatni a választás méltóságát semmi és senki által. Óva intjük Nagyvárad polgárságát, viselkedjék minden esetleges kihívó magatartással szemben nyugodtan, higgadtan. Elveink tisztasága, polgárságunk hazafias jelleme, ügyünk igazsága a mi legfőbb erőnk!

A gyülekezés a következőleg történik: Olaszi- és újvárosi polgárok a 48-as kör előtt, Várad-Váralja, Velence és Csillag-város Rölich Lajos előtt, külváros a Boldizsár-vendéglőnél.

Igyekezzenek mindenki lehetőleg a délelőtti órákban leszávozni.

Pártunk a Kossuth Lajos-utcán gyülekezik a Kossuth-utcai kapun vonul fel a szavazáshoz. A Fekete Sas nagyterme a függetlenségi párt szavazói részére fenntartva.

A szavazók a maguk sorsszámát a pártirodában megtudhatják.

Azzal az álhrrel szemben, mintha Barabás Béla az utolsó percben el állna a jelöltségtől, a párt-választmány a leghatározottabban kijelenti, hogy a Barabás Béla jelöltségét fenntartja!

Az egyetértésben az erő, az igazság a győzelem!

A függetlenségi párt választmánya nevében:

Szokoly Tamás,
pártelnök.

Biharmegyében.

Biharvármegye 12 választókerületében tegnap ejtették meg a választásokat. Három kerületet kivéve, ahol egyhangulag történt a választás, minden kerületben nagy élénkséggel vonultak fel a választók. Örvedetes eredmény, hogy mind a 12 kerületben a függetlenségi párt került ki győzedelmesen s nem teljeselek azok a híresztelések, hogy a nemzetiségi jelölteknek egyes kerületekben sikerül tért foglalni. Így Biharmegyéből egyetlen nemzetiségi képviselő sem kerül be a képviselőházba.

Ez a választás örvedetesen igazolta azt is, hogy a szociálista mozgalmaknak és agitációknak nem lett a vármegye józan gondolkozású választóira az a hatásuk, amiket oly fennen hirdettek. Egyedül Székelyhidon tudtak elérni 217 szavazatot, a többi kerületekben alig néhányan szavaztak le a szociálista jelöltre.

Sajnos, több helyen zavargások és erőszakosságok is voltak, de szerencsére ezek nem voltak oly mérvűek, hogy megakasztották volna a választások menetét.

Emberáldozatot azonban mégis követelt a választás. Kávásdon agyonlöttek egy embert. Az egyes kerületekben a választások lefolyása a következő volt:

Egyhangulag megválasztottak:

Bárádon: *Illyés* Bálint.

Berettyó-Ujfaluban: *Leszkay* Gyula.

Margitán: *Szatmári* Mór.

Bónyi Adorján elnök átadta a mandátumot *Szatmárinak*, akit tüntető óvácziókban részesítettek. *Szatmári* az esti vonattal elutazott Budapestre.

A bihari kerületben.

A választási elnök: *Udvarhelyi* Béla, 2-ik köldöttségi elnök: *Péchy* Károly.

Itt volt az érdeklődés a leglanyhább; igen kevés szavazó ment be a választáshoz.

A függetlenségi párt *Rigó* Lajost, a szociálisták *Györffy* Mihályt jelölték.

Rigóra 667

Györffyre 148

szavazatot adtak be s így *Rigó* Lajost már a kora dé után megválasztottnak jelentette ki az elnök.

Az élesdi kerületben.

Legnagyobb érdeklődés mutatkozott a választás iránt az élesdi kerületben, ahol a múlt választás is hajnalig tartott. Most azonban a nemzetiségi jelölt látván a bukást, délután visszalépett.

Ertsey Péter elnök vezette a választást.

A függetlenségi párt *Farkasházy* Zsigmondot, a nemzetiségi párt *Papp* Corjolánt jelölte.

Délben volt:

Farkasházynek 461

Papp Corjolánnak 41.

Délután 4 órakor:

Farkasházynek 669

Papp Corjolánnak 412.

Délután 5 óra felé *Papp* Corjolán visszalépett s így *Farkasházy* Zsigmondot az elnök megválasztottnak jelentette ki.

Az eredmény leirhatatlan lelkesedést keltett. A románok megesküdtek, hogy a jövőben is kitartanak a 48-as eszme mellett.

Nagy óvácziókban részesítették *Farkasházyt* s tiszteletére láklyászenét rendeztek.

A nagyszalontai kerületben.

Hetek óta hirdették, hogy a nagyszalontai kerületben a választók között nagy tért hódított a szociálisták s erős ellenfele lesz a függetlenségi pártnak. Hát a választás erre a hírre örvedetesen ráczáfolt. Ugy a nemzetközi, mint az újjászervezett szociálisták állítottak jelöltet, de a kettő együtt nem tudott 100 szavazatot összehozni.

A függetlenségi párt *Balog* Mihályt, a nemzetközi szociálisták *Jancsó* Károlyt, az újjászervezett szociálisták pedig dr *Antos* Jenőt jelölték.

Délben volt

Baloghnak 732,

Jancsóknak 10,

Antosnak 8
szavazata. Délután 5 órakor:

Baloghnak 1148,

Jancsóknak 33,

Antosnak 56.

Nem sokkal ezután a választás véget is ért; *Balogh* Mihály 1039 szavazattöbbséggel lett megválasztva.

A székelyhidi kerületben.

Négy jelölt volt a székelyhidi kerületben, akik közül *Fisch* Ernő már előzőleg visszalépett s így csak *Molnár* Ákos függetlenségi (hivatalos), *Czigler* Nándor függetlenségi, *Gál* Gergely szociálista jelöltettek. *Czigler* azonban a választás megnyitása után szintén visszalépett. Így csak *Molnár* Ákos függetlenségi és *Gál* Gergely szociálista állottak egymással szemben.

Délben volt

Molnárnak 603

Gálnak 164

szavazata.

Délután 3 órakor:

Molnárnak 781

Gálnak 217

Molnár Ákos 564 szavazattöbbséggel megválasztott.

A hosszpályi-i kerületben.

Ezen kerületben *Marjay* Péter függetlenséggel szemben *Fülöp* János volt a szociálisták jelöltje.

Marjay Péter 789 szavazattal, *Fülöp* János szociálista 51 szavazattal szemben megválasztott.

Az ugrai kerületben.

Elkeseredett küzdelem volt az ugrai kerületben s a kortések raja lepte el a választást, akik *Halász* Lajos függetlenségi jelölt mellett kapacitálták a választókat.

Jelöltek voltak még dr *Stokker* József függetlenségi és dr *Lascu* Demeter nemzetiségi.

A szavazatok délben a következőképp állottak:

Halász 320

Stokker 146

Lascu 69

Délután 4 órakor:

Halász 810

Lascu 405

Stokker 285

Este 6 órakor ért végett a szavazás. Dr *Halász* Lajos 47 abszolút szótöbbséggel megválasztott.

A tenkei kerületben.

Horthy Béla függetlenségi, *Lázár* Aurél nemzetiséggel mérközött.

A nagyszámú beérkezett választók között gyorsan elterjedt s nagy izgalmat keltett a kávádi véres zavargás, a melyről lentebb részletesen írunk.

A nemzetiségi jelölt állandóan messze lemaradt a függetlenségi párt jelöltjével szemben.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a mai kornak megfelelő

Uj üzlet.

Györffy József

kárpitos és dissitő

Szent János-u.

NAGYVÁRAD.

kárpitos és dissitő

műhelyt

létesítettem, hol elfogadok minden a

szakmába vágó cikket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelben, szolid árak és szilárd munkáért kezeskedem. Kivánatra bárhol megjelenek csak kérem egy levelezőlapon értesíteni méltóztassanak. Kiváló tisztelettel

GYÖRFY JÓZSEF,
kárpitos és dissitő mester.

Délben:

Horthy	577
Lázár	121

Délután 4 órakor:

Horthy	1330
Lázár	423

Este 6 órakor:

Horthy	1429
Lázár	592

A zárórát 9 órakor tüzte ki az elnök. Már ekkor csak gyéren jelentkeztek szavazók mindkét párton. 10 órakor lezárták a szavazást. Szathmáry-Király Andor háromnegyed 11 óra felé hirdette ki az eredményt, a függetlenségi párt fényes győzelmének hírül adásával. Leadtak összesen:

Horthy	1664
Lázár	836

Horthy Bélát az elnök 828 szavazattal képviselőnek jelentette ki. Horthy beszédet intézett a lelkesülő néphez.

A magyar-csékei kerületben.

Itt három jelölt küzdött a mandátumért: Korda Andor függetlenségi (hivatalos), Inger Solimán függetlenségi és Zigre Miklós nemzetiségi.

Óriási érdeklődés mellett indult meg a szavazás, bár előrelátható volt, hogy a függetlenségi párt hivatalos jelöltje mellett tömörülnek a választók.

A választást dr. Örley György elnök vezette.

Bucsum falu határában az oláhság husángokkal támadt a szekereken haladó függetlenségiekre. A huszárság azonban szétverte a zavargókat.

Délben a szavazatok így állottak:

Korda Andor	302
Zigre Miklós	58
Inger Solimán	38

A Kordára leadott szavazatok ezután rohamosan gyarapodtak, míg a másik két jelöltre igen gyéren adták le a szavazatokat.

Délután 4 órakor:

Korda	599
Zigre	179
Inger	78

Délután 5 órakor:

Korda	712
Zigre	198
Inger	82

Délután 6 órakor:

Korda	828
Zigre	266
Inger	82

Esti 9 órakor a szavazatok állása ez:

Korda	1074
Zigre	328
Inger	103

Az est lezártával a választók hangulata engedni kezd a táborokban. A pártok számára a kortesek a maguk örállításain tüzeket gyújtának, amelyek mesze bevilágítanak az éjszakába. Közben mindenütt vigan szól a muzsika, a már kifáradt választók együttartására. A választás reggelig is elhúzódik. Korda győzelme föltétlenül bizonyos.

Éjjel 11 órakor:

Korda	1096
Zigre	346
Inger	115

A szavazás nagyon vontatottan folyik.

Éjjel háromnegyed 12 órakor:

Korda	1161
Inger	193
Zigre	429

Most már minden valószínűség szerint reggelig tart a választás. A nemzetiségi párt szándékosan huzza a szavazást, mintha valami csinyre készülődne az éj leple alatt. Élet és rend csak a függetlenségi táborban uralkodik, mely rendületlenül kitart a győzelem biztos tudatában.

Éjjel 1 órakor:

Korda	1400
Zigre	464
Inger	193

A belényesi kerületben.

A belényesi kerülethez tartozó választók óriási számban vonultak be Belényesbe. A városban óriási izgalom volt a választás megkezdése óta. Az utcákon a katonaság fel van állítva.

Választási elnök Tamásfalvy Thury Ignác; a 2-ik szavazatszedő küldöttségi elnök Györy, Géza.

A függetlenségi párt Barta Ferenczet a nemzetiségi párt pedig Csordás Jánost jelölte.

Eleinte lanyhán ment a szavazás, s délig alig 500 szavazatot adtak le.

Délben volt:

Barta Ferencznek	278
Csordás Jánosnak	215

szavazata. Ezután mindig Barta vezetett.

Délután három órakor:

Barta Ferencz	520
Csordás János	310

Délután öt órakor Barta Ferencz 503 szavazattal volt előnyben.

Este 6 órakor a szavazatok állása a következő volt:

Barta Ferencz	944
Csordás János	562

A szavazatok állása esti 10 órakor:

Barta	1520
Csordás	898

Csordásnak már alig jelentkezik szavazója.

Éjjel 11 órakor:

Barta	1607
Csordás	915

Még három község van vissza.

Éjjel fél 2 órakor:

Barta	1801
Csordás	918

Elnök kitűzte a zárórát.

Barta Ferenczet Belényesen képviselővé választották 883 szótöbbséggel.

A karhatalom igénybevétele.

A választások nem történtek meg teljesen zavartalanul. Két helyen kellett a karhatalmat igénybe venni. E két eset azonban nem vehető tekintetbe, ama nagy lázításokkal szemben, amelyeket a nemzetiségi véghez vittek. Fájdalommal kell konstatálnunk, hogy az izgatások emberéletet is követeltek.

Mielőtt az esetekre visszatérnénk mindennek előtt ki kell emelnünk a csendőrség humanus eljárását, melyet mindenütt követtek. A csendőrség általános humanizmusának köszönhető az is, hogy több emberéletben kár nem esett.

E nyugalmat melyet tanusítottak a csendőrök életük veszélyeztetésével tudták megtenni, tehát a közönség általánosan megnyilatkozó elismerése méltó jutalmuk veszélyes feladatuk teljesítéséért.

A karhatalom igénybevétele Kávásdon a nép közül valami tanatikus nemzetiségű provokálta. Tegnap délelőtt ugyanis, mintegy 500 főnyi tömeg vonult Kávásdról Tenkére, hogy szavazatukat leadják. A tömeg, mely fel volt izgatva, visszatartandó a garázdálkodásoktól, a csendőrség fedezete alatt vonult. Utközben oly sokat kiabáltak többen a nép közül, melyek már egyedül is provokálhatták a csendőrség erélyes fellépését.

A csendőrség nyugalomra intette a népet, mely erre azzal felelt, hogy a csendőrök közül Tóth Sándorra egy eddig ismeretlen egyén rálőtt. A revolvergolyó Tóth bal füle fölött, a koponyaacsontot sértette meg. E tette a csendőrök kénytelenek voltak fegyverüket használni. Két lövést tettek. Egy golyó Márkács János kövesdi lakost halálosan találta. A nép közül többen megsérültek. A megölt csendőr Nagyszalontán fekszik, honnan ma fogják Váradra hozni a kórházba. Sérülése 8—14 nap alatt gyógyul. Ugy a hadbíró, mint a járásbíró megindították a vizsgálatot, hogy kinyomozzák azt, aki a csendőrökre lőtt.

A második eset a magyar-csékei kerületben történt. Ott már jelentették, hogy a felizgatott nép fékentartása nagy nehézségekbe fog ütközni. Habár 3 század gyalogos és 50 lovas volt kirendelve a rend fenntartására, ez erővel szemben mégis akadt, aki a közrend elleni tettei mellett egyenesen a lovasságot merete megtámadni. Egy Kovács János nevű huszárt le akart huzni a lóról egy Mihelle Flóra nevű szumános atyafi. A huszár hiába kergette el, az annál vakmerőbben rontott neki, mire Kovács kénytelen volt kardját használni. Feléje sujtott és fején kisebb sérülést okozott. A katonaság mellé még harminc csendőrt rendeltek ki. A csendőrök a lázító Mihellét letartóztatták, melynek megtörténtével a nyugalom helyre állt.

E két eset volt csupán, melynél a karhatalom igénybevétele a lázításoknak tudható be. Végig tekintve azonban a választást megelőző eseményeken nem várt eredményt nyertünk. A belényesi, élesdi, tenkei, de még a megye minden részében uralkodott izgatott hangulatok mind arra vallottak, hogy a karhatalom aránylag nem tudja fenntartani a rendet. A vég azonban kedvezőleg és megnyugtatólag hatott mindenkire. Ez, mint már említettük elsősorban a csendőrség és a katonaság méltányos eljárásának köszönhető.

Az országban.

Néppári képviselők.

Artim Mihály, Zboró.

Ajtics-Horváth Dezső, Vágvecse.

Beniczky Ödön, Rózsahegy (uj).

Brestyenszky Kálmán, Privigye (uj), egyhangulag. (A szabadelvűpárttól elhódítva.)

Buzath Ferencz, Rum.

Csernoch János, Szakolcza, egyhangulag.

Csitáry Béla, Alsókubin (uj).

Csizmazia Ferencz, Szempcz,

Darányi Ferencz, Baksa.

Ernszt Sándor, Várna (uj).

Farkas József, Zalaegerszeg.

Förster Ottó, Sárvár.
Gyuriss Emil, Csacza (uj).
Hunyady László gróf, Nagytapolcsány (uj) **339 szótöbbséggel.** (A szabadelvűpárttól elhódítva.)
Hencz Károly, Lövő.
Jánoky-Madocsány Gyula, Baán (uj).
Karácsonyi Sándor, Aranyosmaróth **egyhangulag.**
Kovács Pál, Érsekújvár **400 szótöbbséggel.**
Mailáth Géza gróf, Szécsény.
Mednyánszky László báró, Illava-Puchó (uj).
Molnár János, Eszterháza.
Nyáry Béla, Alsóindva.
Rakovszky Béla, Zsámbokrét (uj) **egyhangulag.**
Rakovszky István, Csorna.
Simonyi-Semadam Sándor, Német-ujvár.
Szmrecsányi György, Vágbesztercze.
Tálos István, Nagymarton (uj).
Udvary Ferencz, Zircz.
Zboray Miklós, Marczali.
Zichy Aladár gróf, Nagykanizsa.

A néppártnak e szerint mai napig 30 képviselője van. Nem nagy szám, az igaz. De, ha elgondoljuk mennyi idealizmussal küzd a párt a mai anyagelvű világban s milyen szépen nő ciklusról-ciklusra a maga erejéből, akkor nincs okunk a csüggedésre. Tíz esztendő alatt, első parlamenti munkássága óta immár csaknem teljesen megkétszereződött és sokat látott alámernülni azok közül, akik annak idején olyan nagyhangon jóslták halálát, mint aféle — *mulékony tünetek.*

A tegnapi küzdelemben 2 s így eddig összesen 10 kerületet nyert a néppárt, amivel szemben vesztesége 3. Nagytapolcsányt elhódította Hunyady László gróf. Privigyét visszahódította néppártnak Brestyénszky Kálmán. A régi képviselők közül tegnap Ajtics-Horváth, Csernoch, Karácsonyi és Kovács vitték diadalra a zászlót, Kaas Ivor örökébe pedig Rakovszky Béla ült. Egyik érdemes jelöltje a pártnak, Ember Károly, a kiváló katolikus pedagógus kisebbségben maradt Körmöczbányán, noha hivatalos jelöltje volt a koalíciónak — egy önjelölt függetlenségivel szemben. Wildfeuer Károly biztos többség elé nézett, választása azonban az ellenpárt részéről inszczenált vérengzés miatt függőben van.

A néppárt képének megrajzolásánál ki kell térnünk a Nap egy kacsájára is. A nevezett lap ugyanis azt írja, hogy Zichy Aladár gróf lemond a pártvezérségről, helyette *Rakovszky István* lesz a párt elnöke, a Ház néppárti alelnöke pedig *Simonyi-Semadam Sándor*, esetleg *Zboray Miklós*. Mindebből egy szó sem igaz, mint ennek kijelentésére bennünket illetékes helyről fölhatalmaztak.

A függetlenségi pártiak.

Betegh Imre, Dész (uj), egyhangulag. (A szabadelvűpárttól hódítva.)
Csizmazia Endre, (uj), egyhangulag.
Hammersberg László, Garbóczbogdány, egyhangulag.
Horváth József, Marosújvár (uj). (A szabadelvűpárttól elhódítva.)
Lovász Andor, Zenta.
Ifj. Madarász József, Léva egyhangulag.
Mérey Lajos, Nyitra (uj), egyhangulag. (A szabadelvűpárttól elhódítva.)

Papp Elek Nádudvar, egyhangulag. Petrogalli Oszkár (uj), egyhangulag. (A szabadelvűpárttól elhódítva.)

Szalay László Szikszó, egyhangulag. Szász József Komárom, egyhangulag.

Veress József, Orosháza. Víz Ferencz, Körmöczbánya (uj). (A szabadelvűpárttól elhódítva.)

Az alkotmánypártiak.

Fodor Kálmán, Galgóc egyhangulag. (A szabadelvűpárttól elhódítva.)

László Mihály, Gyulafehérvár, (A szabadelvűpárttól elhódítva.)

László László, Nagysziklód (uj). (A szabadelvűpárttól elhódítva.)

Rudnyánszky Sándor, (uj). (A szabadelvűpárttól elhódítva.)

Semsey László, Nagyida.

Üchritz-Amadé Emil gróf (uj). (A szabadelvűpárttól elhódítva.)

Zichy Béla gróf, Szepsi (uj). (A szabadelvűpárttól elhódítva.)

Nemzetiségiek.

Hodzsa Milán, Kulpin (tót). Szikcsák Ferencz, Bobró (tót).

Befejezetlen küzdelem.

Szeniczen Emődy József (a) mérkőzik Veszelyovszky Ferenczcel (nz.) a küzdelem heves. Eredménye bizonytalan. Délután 1 óráig Emődyre 479, Veszelyovszkyra 165 szavazat esett.

Jablonitz községben Jurodoki agitátort tartóztatták.

Verbón Markovics Gyula (nz.) mérkőzik Rudnyánszky György volt volt szabadelvűpárti képviselővel, aki most pártonkívüli. Délután 2 óráig a szavazatok így állottak: Rudnyánszky 280, Markovics 240.

Véres választás.

A néppárt a függetlenségi párttal szemben már megért egy véres választást Pinczehelyen. Akkor is pap volt a jelöltje, aki részére intette a népet. Most is. Akkor sem hangytak békét a népnek kívülről, amíg ki nem tört haragja s amíg közje nem lövettek. Eppen úgy, mint most. A mostani szomorú eset Újbányán történt. A kerület volt képviselőjének, Wildfeuer Károly drnak a függetlenségi párt ellenjelöltet állított.

A küzdelem heves volt, de a hangulat a néppárt részéről nyugodt. Wildfenernak már 1049 szavazata volt, *Levatics* Gúsztvánnak csak 492. A néppárt tehát olyan tekintélyes többséggel vezetett, amelyet emberi számítás szerint lehetetlenség volt behozni. Ennek a pártnak semmi oka sem lehetett a zavargásra. Hogyan történt, hogyan nem, a két tábor közt harcz támadt nemcsak az urnák előtt, de valóságban is.

Erre aztán beavatkozott a katonaság, azt közáporral fogadták, mire fegyverüket használták a katonák. Sortüz következett, amely egy, mások szerint két embert megölt. Hárman súlyos sebesülést szenvedtek. A választási elnök fölfüggesztette az aktust s most új választás lesz Újbányán. Az esetről nyomban jelentést tettek a belügyminiszternek.

Mérleg.

A fővárosba tegnap este 8 óráig 350 választásról érkezett hír. Ebből volt 213 függetlenségi, 63 alkotmánypárti, 26 néppárti (ma már 30), 1 ujpárti, 1 szocialista, 5 szász, 4 szerb, 11 román, 1 tót, 2 demokrata, 7 pártonkívüli, 10 pótválasztás, 2 ujjválasztás. A mérleg éjtél után 2 óráig, mikor mi lapunkat lezártuk, már a fönt közlött újabb értesülések szerint is jelentékeny módosulást szenvedett.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Május 3. Képviselőválasztás Nagyváradon.

Május 5. Főispáni installáció a megyénél.

Május 5. Kath. Liceum estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.

Május 6 Geyer Stefi hangversenye a városi árvaház javára.

Máj. 19. Száznapos ünnepély a hadapródiskolában.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, **hogy úgy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek**, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

Kolozsváry Béla István dr.

Városunk társadalmának minden rétege hitre, rangra, osztályra való különbség nélkül képviselve volt abban a tekintélyes gyászoló sokaságban, amely tegnap délután *Kolozsváry Béla István dr* premontrei kanonokrendi főgimnáziumi tanár ravatalánál végső tisztességtelre megjelent.

Az Uri-utcát a rend temploma és háza előtt a főgimnáziumi, főreáliskolai és kereskedelmi iskolai tanulók sorfala állotta végig. Fönn a díszteremben, az intézet folyosóin világi és szerzetes papság, katonatisztek, urinők állottak. A szdrtartást *Fetser Antal* segédpüspök végezte segédlettel. A megható gyászszolozsmákat a kispapok kara énekelte.

A ravatalt temérdek virág borította. A koszorukat, mikkal a halottat elhalmazták külön kocsira helyezték. A temetés megmutatta mennyire szerették rendtársai, tanítványai, a szülők, a jóbarátok az elhunytat. Beszenteles után a nagyvárad-olaszi-i temetőbe kísérték ki a hallottat. Nyugodjék az Ur irgalmasságából békességben!

* **Gyűlések a városházán.** Holnap, pénteken délután Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tartja rendes havi ülését. — Szombaton, május 5-én délután 3 órakor a központi választmány, 4 órakor pedig az állandó választmány tart ülést. Május 14-én az iparoktatási bizottság délután 3 órakor ülést tart a városházán.

* **A Kath. Kör záróünnepélye.** Nagy az érdeklődés városszerte a Kath. Kör idei előadásai sorozatának berekesztő estélye iránt, mely a főgimnázium dísztermében fog megtartatni. A rendkívül ügyesen és vonzóan összeállított műsor mindenütt tetszéssel találkozott s általános érdeklődést keltett. A jegyek erősen fogynak s a rendezőség felkéri az érdeklődőket, sziveskedjenek jegyeiket mielőbb megváltani Láng József üzletében. Számozott ülőhely ára 1 korona, állóhely 60 fillér.

* **A jövő évi választók névjegyzéke.** Nagyvárad város központi választmánya tegnap délután megállapította az 1907. évre a választók névjegyzékét. Ujvároson felvették a következőket, akik Olasziból átköltözés miatt töröltettek: dr Sebő Mihály, Mertz Károly, Hirsch Lipót, Giraud Arpád, Körösi Arpád, Magyary Jenő, Reismann Jakab, dr Edelmán Mezyhért, Barna Endre, dr Gyöngyössi István, Oláry Gyula, Rosinger Tibor, Wiener Emil, Földi Ignác és Tur Imre. A névjegyzék ellen május 15-ig lehet felszólalni s a felszólalások ellen május 16—25-ig az észrevételeket beadni.

* **Letört bimbó.** A május első virág-illatos levegőben a halál angyala is ott lebegett és a Rózsavölgyi-család kertjéből letört egy bimbót, mely a legkedvesebb volt a szülőknek, a testvéreknek egyaránt. Mint részvétellel értesülünk Rózsavölgyi Lászlót és családját mély, fájdalmas gyász érte. Kis fiuk Pista, életének 3-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. A kis fiu halála gyászt vont szülein és testvéreik kívül számos rokonra is. Temetése ma délelőtt 10 órakor lesz Biharon.

* **A tűzoltóság rendezése.** Mezey Mihály tűzoltó őrparancsnok egy előterjesztést tett, melyet a főkapitány fölküldött az országos tűzoltó szövetségnek. Mezei előterjesztésében foglalkozott a helyi tűzoltóság mikénti rendezésével. Az országos szövetség a Mezey előterjesztését helyesnek találta, melyet megküldött a főkapitánynak.

* **Az ideai himnlőltások.** A tűzoltó-laktanya nagytermében ez évi május hó 1-től október hó 1-ig mindenkor vasárnapon a délelőtti órákban történnek a kötelező és ingyenes védhímnlőltások. Hogy az oltásokat végző orvosok működésükben ne zavartassanak, a rendőrség semmiféle oly gyűlést, mely a fent jelzett időszak valamelyik vasárnap délelőttjére esnék, a tűzoltó-laktanya nagytermében nem engedélyez. Ez mihez tartás és alkalmazkodás végett az érdekelt szakegyletekkel és társulattal ez uton közli a rendőrség.

* **Öngyilkosság.** Tegnapelőtt délután megdöbbentő esetről kellett tudomást szerezni a pénzügyi tisztviselőknél. *Rókay* Károly fővámszedő taszitotta el magától életét. Délután a hivatalos óra kezdetén felment hivatalába és ott háromszor magára lőtt. Mikor először fordította a halálosztó fegyvert, hóna alatt sebesült meg, mely nem lett volna életveszélyes. Ezután irt egy pár sort, melyben türehtetlen nyomoráról panaszkodik. Majd újból kétszer magára lőtt. A dőrejt egy pénzügyőr sietett be és rögtön segítségért sietett, mikor dr *Mayer* kerületi orvos megjött az öngyilkos még élt. Mire azonban a kórházba vitték az uton kiszenvedett. Tettének oka ismeretlen, csak azt következtethetjük, hogy hirtelen elhatározás birta végzetes cselekedetére, mert úgy boldog családi élete, mint hivatalának pontos és lelkiismeretes vezetése erre nem kényszerítette.

* **A bírák összejövetele.** A szokásos bírói összejövetel e hóban folyó évi május hó 5-ik napján (szombaton) este 8 órakor fog a Bazar-vendéglő külön helyiségében megtartani.

* **A mentők ténykedése.** A nagyváradai mentőosztály az elmúlt hóban szintén teljesítette közérdekű hivatását. A most összeállított kimutatás szerint összesen 42 esetben igényeltetett a mentők közbejötté. Igy baleseteknél 21 és betegszállításoknál 21 esetben.

* **A Réti Polgárok Takaré- és Hitel-szövetkezetében** csütörtökön tartani szokott befizetések — a képviselőválasztás miatt — ezen a héten elmaradnak. A jövő héten két (2) heti betét egyszerre fizetendő.

* **A Püspök-fürdő megnyitása.** Május 1-jével új élet költözött a Püspök-fürdőbe. *Kernáts* János bérlő hetek óta fáradhatatlan buzgalommal, semmi áldozatot nem kímélve, arra törekedett, hogy a fürdőt jó hirnevéhez méltóan adhassa át a nagyközönségnek s azt május hó 1-én megnyitotta. A gyönyörű fekvésű és minden kényelemmel ellátott fürdőben kitűnő konyhát, jó italokat és a legfigyelme- sebb kiszolgálást találják a vendégek.

* **Állandó műkedvelői kiállítás.** Laptunkban hirt adtunk arról a mozgalomról, amely az amatőrök állandó kiállításának létesítése céljából megindult. Mint értesülünk, a tervezett jótékony célú kiállítás iránt a műkedvelői körökben élénk érdeklődés mutatko-

zik. A szervező-bizottság most küldi szét prospektusait és felhívja mindazokat, akik a kiállításon részt venni óhajtanak, hogy ebbeli szándékukat legkésőbb f. é. május hó 15-ig az »Állandó Műkedvelői Kiállítás« szervező bizottságához Budapest, Vas-utca 15 sz. a. jelent- sék be. A kiállításon még a legszerényebb munkával is részt vehetnek mindazok, akik az olaj, aquarell, porcellán és üvegfestészet, a kréta, szén és tusrajz, a szobrászat, a fa és bársony- égetési, a fényképezési munkák egyikével nem hivatásszerűleg foglalkoznak.

* **Közönség figyelmébe.** Április 30-án délután Erdei Sándor pusztajlaki lakos, földmivesnek 2 lován, midőn nevezett ittas állapotában a városházának Teleki-utca felé nyíló kapuján gyorsan kihajtott, a villamos vasut könnyű horzsolást okozott. Ezuttal is felhívja a rendőrség a közönség figyelmét, különösen a villamos vasut vonalán levő kapualuli kihajtás alkalmával a nagyobb óvatosságra.

* **Elfogott tolvaj.** Erdei Sándor panaszt emelt a rendőrségen, hogy a múlt hó 30-án délelőtt amint a Tardi-féle korcsmából jött kifelé, előtte ismeretlen egyén 72 koronát tartalmazó tárczáját mellénye zsebéből kilopta. A tolvaj azonban elszaladni már nem tudott mert a kiállításra hamar odaérkező Kovács László rendőr elfogta s a rendőrségen előállította, hol személyazonossága Orosz Rácz Károly 7 izben büntetett notórius tolvaj személynében megállapítván, lezárattott. A tolvajt a nyomozás befejeztével a királyi ügyészségnek fogják átadatni.

IRODALOM.

A te lakásod . . .

A te lakásod fényes, uri hajlék
Enyém egy szürke, hónapos szoba.
Te a szükséget sohasem láttad még,
Én a jólétről nem tudtam soha.

Hangos zene veri fel a te házad,
Szu szerzése a muzsika itt
Mégis nálad a méla bu, a bánat
S nálam a csöndes boldogság lakik.

Siliga Ferencz.

* **A Kath. Hitterjesztés Lapjai** májusi száma a következő érdekes tartalommal jelent meg:

Tartalom: Iszmidt környékén, Thököly Imre sirjánál. — Madagaszkár szigetén. (Folytatás és vége.) — Japán költőkatónák. (Folytatás.) — Wilfinger atya kínai működése. — Mongol földön. Hírek a missiókból: Missió-szemle; Kínai hithirdetők megöletése; Óriási Cyclone a tahiti szigeteken; Magyar Máriatemplom Kínában; A nancsangi hithirdető üldözéséhez. — Kegyes adományok.

Képek: Madagaszkár; Saune püspök; Madagaszkár; Ambobimanjaki vidékének látképe; Madagaszkár; Bélpoklos telep; Madagaszkár; a hóvák földjéről; Kína; Wilfinger atya állomáshelye Szakjaniban; Kína; Willinger atya növendékei körében; Kína; árva fiuk Puoliban; Kína; hithirdetői templom ünnepélyes felszentelése.

* **A világegyetem** összességében és így földünkön is megnyilvánuló új átalakulások és belső forrongások nap-nap után foglalkoztatják a gondolkozó embert. A Vezuv borzasztó kitérése és a tengerentuli San Franciscóban történt rettenetes földrengés emléke sokáig fog élni mindenki- ben. Ki ne éreklőd- nek tehát ezen jelenségek okai iránt, ki ne kutatná azokat a titokzatos erőket, melyek felettünk állva csak pusztító hatásaikban jelent- keznek. A megismerés munkájában a magyar közönség A »Világegyetem« című most meg- jelenő munkában hű segítő társat nyer.

Cholnoky Jenő és Kövesligethy Radó egyetemi tanárok vállalkoztak arra, hogy az Atheneum kiadásában megjelenő Műveltség

Könyvtára harmadik kötetében, a Világegye- temben a Föld és a Csillagvilág minden tü- neményeit ismertessék. A vulkánizmus című fejezetre már most is felhívjuk olvasóink figyelmét, amely fenti kérdésekre szépen megirt formában és számos művészi kivitelű természetű képben és részben s színes mű- mellékletben válaszol. Evvel a munkával kü- lönbön a napokban bővebben fogunk foglal- kozni.

* **A Katholikus Szemle** (a Szent-István- Társulat megbízásából szerkeszti Mihályfi Ákos dr) májusi füzeté a következő tartalommal jelent meg: Király Pál: A XIX. század alapjai. Chamberlain művének ismertetése. — Hanuy Ferencz dr: A lutheranizmus Magyarországon a mohácsi vész előtt. — Pados Gábor dr: A kézműveskérdés. — Kincs István: Az örökség. — Fieber Henrik: Művészeti Szemle. — Könyv- ismertetések és bírálatok: Scheeben: Az isteni malaszt tönsége. Ism.: Zubriczky Aladár dr. — Adolf Mayer: Los vom Materialismus. Ism.: Stuhlmann Patrik dr — Kmoskó: A zsidók politikai története a hellenizmus kez- detén. Ism.: Hölszky Károly. — Tillmann: El- rendelte-e az 1898. évi törvénycikk a parla- mentáris kormányt? Ism.: Krüger Aladár dr. — A Katholikus Szemlé a Szent-István-Tár- sulat rendes tagjai tagilletmény gyanánt kap- ják; nem tagoknak előfizetési ára egy évre 10 korona. Előfizetések, valamint a tagságra való jelentkezések a Szent-István-Társulat titkári hivatalához (Budapest, VIII. ker., Szentkirályi- utca 28. sz.) intézendők.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Csütörtök: Lotti ezredesei A.
Péntek: Bizancz B.
Szombat: Szulamit. C.

EGYESÜLETEK.

* **A Katholikus Kör választmánya** tegnap d. u. 6 órakor tartotta rendes havi ülését. Jelen voltak *Dus* László világi alelnök elnökléte alatt dr Vucskics Gyula egyházi alelnök, dr Karácsonyi János, Láng József, Gálbory Sámuel, dr Krüger Aladár, id. Jelinek Ferencz, Szeitz Benő, Tóth Márton, Csobánczy Lajos, Kelemen Kálmán. A választmány a folyó ügyek elintézésén kívül tudomásul vette, hogy május 5-én tartja a kör a katholikus liceumi előadások zárünnepélyét s intézkedéseket tettek a nyári helyiségek berendezésére.

MULATSÁG.

* **A főreáliskola majálisa.** A főreális- kola az idén május 23-án tényes sikerűnek ígérkező majálist rendez. A majálisok közül ez ideig a főreáliskola majálisa mutatkozik legke- délyesebbnek. A majális hangversenyyel lesz egybekötve. Közreműködnek László József, Freifeld Ferencz, Nagy Károly, Klein Lajos, Hodosi Márton és Lobermayer Gyula. Május 23-án reggel lesz az indulás, a hangverseny délután veszi kezdetét, mely után táncz lesz. Éjjel külön vonat fog rendelkezésére állani a közönségnek, mely a gondos rendezőség figyelmét méltatja.

Z E N E.

* **Geyer Stefi hangversenye.** A »Nagy- váradai Városi Arvház« alapja javára 1906. május hó 6-án, a Fekete Sas nagytermében hangversenyen közreműködnek: Geyer Stefi

urhölgy, Király Józsefné urnő N.-Szalonta, Rendes Ili és Komlóssy Iona urleányok, az Orsolyazárda 120 növendékből álló zene és énekkara, Smazsenka Ernő, Kürty István, Dienzl Oszkár, dr Barta Andor és Vomácska József urak. Jegyek előjegyezhetők és válthatók: Olasziban: Huzella M. kereskedésében és Ujvároson: Sebő Imre Kossuth Lajos-utcai papirkereskedésében. A hangverseny kezdete este 8 órakor. Felülfizetések köszönettel vétetnek és hirlapilag nyugtáztatnak. Hangverseny után táncz.

NYILTTÉR.

Uj étterem és sör-csarnok.

Van szerencsém Nagyváradi város és környéke t. uriközönségének b. tudomására hozni, hogy a

Rimanóczy éttermet

teljesen ujjaalakítva, kibővíve és külön

polgári söresarnok-

kal a legmodernebbül berendezve,

megnyitottam.

A mikor városunk e legujabb helyiségeit óriási áldozatokkal nem kimélve a t. közönség rendelkezésére bocsájtottam, bizalommal kérem szakértelmem és ismeretségem alapján a n. é. közönség szives támogatását.

Tisztelettel

Özv Karner Gyuláné.

Izletes zóna-villásreggeli.

Folyton frissen csapolt Dreher sör!

Butor

A Preisz Mihály és Fia
csődtömegéből

meglevő BUTOROKAT megvettem, és

leltári árban árusítom.

Nagy Sándor-utca 4. sz. a.

Tisztelettel

Büchler Márton.

Telefonszám az egész megyére 626.

TÁVIRATOK.

Lapzárta.

Budapest, május 2. (Saját tud. táv.)
Radvánszky Béla báró koronabíró meghalt. A Wiener Zeitung, az osztrák hivatalos mai számban közli Gautsch utódjának kinevezését, aki *Hohenlohe* lesz.

KÖZGAZDASÁG.

A talaj tavaszi porhanyítása.

Az okszerű talajmivelés fő elve az őszi megszártított talajon tavasszal a szántást amennyire lehetséges mellőzni és helyette az extirpálási grubberolást esetleg csak erős fogasolást alkalmaznia a korai vetés előtt. Ezt ajánlani nem lehet eléggé a gazdák figyelmébe, különösen a mi szárazságra hajló éghajlatunk alatt. Es pedig azért, mert az ilyen talajmiveléssel megőrizhetjük talajunk nedvességét. A tavaszi szántásba vetett növények hamarabb érzik a szárazságot, mint a grubberolt talajba vetett. Az ilyen talajokban a műtrágyák kedvezőbb hatást fognak gyakorolni. A nedvesség konzerváláson kívül a porhanyítás előnye az is, hogy a grubberolást korábban kezdetük meg, nyirkos földet nem hozunk a felszínre, mint a szántásnál. A vetést idejében végezhetjük el. A grubberolt föld vetése kevésbé gyomos, mint a szántott földi vetés. A tavaszi szántást tehát csak akkor alkalmazzuk, ha a talaj erősen összetömődött, ha annyira elgyomosodott, hogy a porhanyítással megfelelő munkát nem tudunk végezni. A tavaszi porhanyítás lazább szerkezetű homokos talajokon esetleg egy fogasolásból állhat és megfelelő is lehet az. Minél kötöttebb a talaj, annál kevésbé fogunk jó munkát végezhetni a fogással, annál inkább kívánatos a grubber, extirpátor alkalmazása. A őszi szántásnak tavaszi szántása mellőzhető a későbbben vetendő növények alá is. A porhanyítás kedvező hatással lesz azon növényekre is, sőt gyommentes talajon a kései vetések alá a tavaszi szántás mellőzésével ismételt porhanyítással is előkészíthető a talaj. A tavasszal elszórandó foszfortrágyák ilyen talaj-előkészítés esetén a porhanyítás előtt szórandók el.

Tehát amennyiben csak a talajviszonyok megengedik, tavasszal mellőzzük a szántást és helyette porhanyítunk csak.

Értéktőzsde.

Budapest, május 2.

Osztrák hitelrészvény	— — —	678.—
Magyar hitelrészvény	— — —	796.—
Leszámitoló bank	— — —	508.—
Rimamurányi	— — —	525.—
Osztrák-m. államvasuti részvény	— — —	670.—
Közuti vasut	— — —	594.—
Városi villamos vasut	— — —	327.50

A gabonatőzsde határídeje.

Budapest, május 2.

Buza okt.	— — —	16.82
Rozs okt.-re	— — —	17.12
Tengeri április 1906	— — —	14.—
Zab ápr.-ra	— — —	13.64
Repeze aug.-ra	— — —	—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1906 május 2-án.	
Magyar aranyjárdék 4%	— — — 115.—
Magyar koronajárdék 4%	— — — 95.85
Magyar keleti vasuti államkötvény 4%	— — — 86.75
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	— — — 96.60
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	98.—
Magyar gyermekjegy-kölcsön	— — — 2.18
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	— — — 215.50

Osztrák járadék papirban	— — —	160.50
Osztrák járadék ezüstben	— — —	1.01
Osztrák korona járadék	— — —	118.—
Osztrák járadék aranyban	— — —	170.50
1860. oszt. államsorsjegyek	— — —	1.60
Osztrák-magyar bankrészvény	— — —	16.40
Magyar hitelbank részvény	— — —	8.23
Osztrák hitelbank intézeti részvény	— — —	688.—
Osztrák magyar államvasuti részvény	— — —	685.50
20 frankos frankos (Napoldor)	— — —	14.02
Német birodalmi márka	— — —	117.32
London vista	— — —	240.30
Páris vista	— — —	95.80
20 márkás arany	— — —	23.40

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Kiadó

2 szoba, konyha és mellékhelyiségből álló lakás Nogall-utca 9 sz. házban.

Értekezhetni a

**Leszámitoló és Jelzálogbank
részvénytársaság
irodájában.**

Legrégibb és legmegbízhatóbb a nyaralási vállalat.

Van szerencsénk a nagyérd. közönség b. figyelmét nyaralási vállalatunkra föl hívni, amelyet a Horváth féle szücsüzlettel átvetünk és azt a mai kornak megfelelően rendeztük be.

Elfogadunk nyári gondozásra felelősség mellett bármily értékes ruhákat, szörme árukat, függönyöket, szőnyeget stb. azokat saját műhelyünkben kijavítva hiba nélkül szolgáltatjuk vissza, kívánatra azokért házhoz küldünk, az üzlet és raktár tűz és betörés ellen biztosítva van.

Becsés pártfogást kérve, kiváló tisztelettel

**Zboray Gyula
és társa**

szücsüzlete Fő-utca 7. sz.
Lakás, Bethlen-utca 23.

saját ház. 1575.

TÖRT SZÁMOK

TANÍTÁSA ÉS TANULÁSA
középiskolába készülő
tanulók, kisiparosok
és kisközségek számára.

Írta: **RÁTKAY JÓZSEF.**

Kapható a

Szent László nyomdában.

Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Ára 20 fillér.

Videkre 25 fillér előleges beküldése
mellett bérmentesen küldetik meg.

Hirdetés.

A **NAGYVÁRADI HITELBANK** részvénytársaság. (Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

Elfogad betéteket.

Legalább 3 hóig elhelyezett összeg után **5%-os kamatot fizet.**

Leszámitol váltókat.

Előleget ad: értékpapírokra, ékszerekre és terményekre.

Jelzálog kölcsönt nyújt: házakra és földbirtokra.

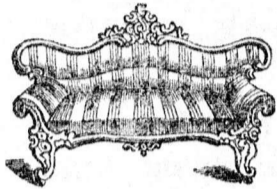
Az igazgatóság.

A butorvásárlók figyelmébe.

Olcsó

bútor

gyári árban, kezeség mellett

háló-, ebédlő-,
szalon- és uriszoba berendezések, valamint az egyes butordarabok a

Magyar Műbutorgyár

részvénytársaságnál

Nagyváradon, Fő u. elején.

Ipari és kereskedelmi vezető:

PORJESZ HERMAN.

Teljes lakás-, szálloda- és kávéház-berendezések műipari vállalata, — Kivánatra tervek és költségvetések.

Telefon 421 szám.

Ajánlkozás.

Középkorú intelligens keresztény nő, ki a háztartás minden ágában jártas, kitűnően főz, idősebb urhoz, vagy papi házhoz, házvezetőnőnek ajánlkozik.

Özv. Kiss Gedeonné,

1609.

Kaszárnya-utca 9.

599—1906. számhoz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a Nagyvárad városi kir. járásbíróságnak 1906. évi V. III. 155/2 végzésével Szokoly Tamás ügyvéd által képviselt dr. Váry Albert felperes részére Skalnicky Károly alperes ellen 155 kor. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 841 kor. becsült ingóságokra a nagyvárad-városi kir. bíróság fenti számú végzése folytán az árverés elrendeltetik, annak a felülfoglaltatók követelése erejéig s amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán, Nagyváradon Szt. János-utca 33 számú házában leendő megtartására határidőül 1906. évi május hó 8-ik napján délután 4 órája tüzetik ki, amikor a bíróilag lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttéknél írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt N.-váradon, 1906. évi április hó 26 napján.

Várnay Henrik,

1614.

kir. bir. végrehajtó.

HIRDE T É S E K

jutányos árban
felvétetnek a

„TISZÁNTÚL,,
kiadóhivatalában.

Ajtay Gyula és Társa

női- és férfidivat üzlete,

Nagyvárad, Bémer-tér.

Ajánlja raktárát a közönség
szives megtekintésére.

Szabott ár. Telefon 630.

Férfi ingek	2 K 80 fillől 6 Kr.
Női ingek	2 „ 20 „ 18.—
Pamut vásznak 1 vég 23 m.	9. K. „ 18.—
Paplanok	3 K 50 „ 20.—
Női harisnyák	— — 50 „ 4.50.
Napernyők fekete és színes	3. — „ 50.—
Mindenféle mosó áruk. Creton. Chiffon. Bélések.	

Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek.

Telephon 130.

Utazó kosarak, kézi bőröndök.

Telephon 130.

Alkalmi vétel

harisnyákban, fekete és mosó kötényekben, kézitáskákban, férfi és női fehérneműekben, nyakendőkben, sétabotokban, pálmák és fali diszekben, ajándék- és disztárgyakban, tornaczipőkben.

Gyermekjátékokban mesés olcsó nagy választék van.

Friss és Társa

KORONA- és FILLÉR-BAZÁR.

Nagyvárad, Fő-utca, városi Bazár-épület.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Értesíti a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3. legfeljebb 3-4 watt fogyasztással gyertyánként, melyek legolcsóbb árú kaphatók. A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér, homályos (matt), színes fényképes-lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyancsak kaphatók nernst-lámpák és osmium-lámpák gyertyánként 1-5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett ivlámpák

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

→ **villamosvilágítási** ←

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett.

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetések ingyen.

Villamos szerelők felvételnek a villamos műnél.

Végeladás!

Üzletünk feloszlata következtében nagy árukészleteinket végeladás útján értékesítjük.

Miután a feloszlataknak a legrövidebb idő alatt kell befejezteni, az összes raktárainkban levő új és finom árukat minden árért,

→ **a beszerzési áron alul is** →

mentül előbb kiárusítjuk.

A végeladás alá kerülő tárgyak a következők:

Finom legujabb divatu női ruhakelmék és női felöltők Divatos szép delének, mosó cretonok, zefírek és batisztok. Legjobb hazai vásznak, siffonok, asztalneműek, női és férfi kész fehérneműek, napernyők, bu-torkelmék, ágyszerítők, paplanok, madráczok és számos apróbb tárgyak.

Szőnyegekben különösen praktikus jó minőségek mélyen leszállított árakban.

Saját érdeke mindenkinek e kedvező alkalmat oleső bevásárlásra felhasználni.

Tisztelettel

Spitzer Testvérek

divatáruhaza, Zöldfa-utca.

Nyaraltatás csakis a szücs szakmához tartozik.

Nyaraltatás!

A nagyérdemű közönséget tisztelettel felkérem, hogy szörmeáru, valamint téli öltönyöket, szőnyegeket

nyaraltatás

végelt csak nálam elhelyezni kegyeskedjék, mert, mint szücsmester nyit üzlettel Nagyváradon egyedül állok.

Amenyiben a n. é. közönség eddigi pártfogásából tapasztaltam, hogy nyaraltatás végelt engem továbbra is pártfogásban fognak tartani elhatároztam és sikerült egy a fővárosban levő és országghírű szörme-üzletben évekig alkalmazott egyént megnyerni. Ki csupán a nyaraltatásra beadott és szánt tárgyakat fogja kezelni.

Kivánatra az elhelyezett árukat bármikor előmutatom.

Raktárom, valamint üzletem 20,000 korona erejéig van biztosítva.

A n. é. közönség tömeges pártfogását kérve vagyok

kiváló tisztelettel:

Zimányi András,

szakképzett szücsmester

Nagyvárad, Színház-utca 4. sz.

(Adorján-palota.)

Nyaraltatás csakis a szücs szakmához tartozik.

Magyar bikák

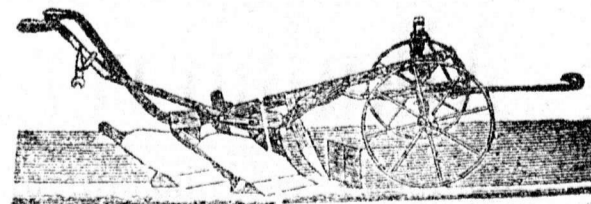
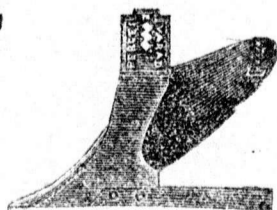
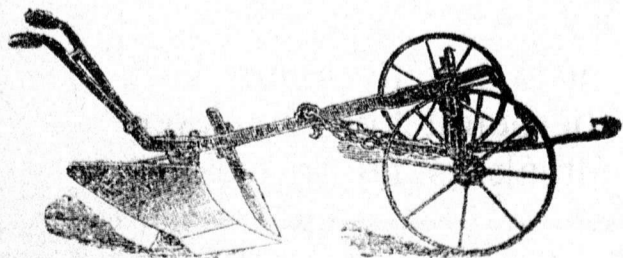
500 koronától kezdve. Pekingi kacsatojások tuczatja ingyenes csomagolással 8 korona beküldése után szállíthatók.

Gróf Teleki Arvéd uradalmából posta: Koczka.

1571.

PERGE és ROZSLAY gazdasági gép- és ekegyára

utóda

Gyár: Lukács György-u.

Nagyváradon.

Raktár: Nagyvásár-tér.

Mindennemű talajviszonyoknak megfelelő ekéket és egyéb talaj-

→ művelő eszközöket készít a legjobb minőségben. ←